Małgorzata Karolina Piekarska

Czajka tanárnő osztálya

Komplé

– Az én dolgom, hogy mit veszek fel! Engem senki nem fog sértegetni! – kiáltotta Kamila, és… kiszaladt az osztályból.

Reggel kezdődött az egész, amikor piros bőr miniszoknyából és ugyanolyan, mélyen kivágott blúzból álló komplében jelent meg az iskolában. Cuki öltözék volt. Nagynénje, aki állandó jelleggel Londonban élt, és Lengyelországba csak az ünnepekre járt haza, egy londoni butikban szúrta ki Kamilának. Karácsonyi ajándéknak hozta, s a következő kommentárral adta át:

– Ilyen ruhája egyik barátnődnek sem lesz.

– Megőrültél, Iwona? Tizennégy éves kamaszlánynak adsz ilyen ruhát?

Kamila mamája mindig gyanakodva és elégedetlenkedve nézte azokat az ajándékokat, amelyeket londoni húga hozott a lányának. Most is megrovóan csóválta a fejét, ahogy a kurta szoknyácskát és a mélyen kivágott felsőrészt nézte. Csak Kamila pillantott hálásan mosolyogva a nagynénjére, aztán ugrándozva szaladt fölpróbálni az ajándékot.

A félig nyitott ajtón keresztül hallotta anyja és nénikéje beszélgetését.

– Iwona! Ez a ruha felnőtt nőknek való, nem ilyen csitrinek! Még ha olyan fejlett is, mint Kamila. Hova fogja ezt felvenni? Csak nem az iskolába?

– Az iskolába nem! – válaszolta húga, Iwona. – De… valamilyen összejövetelre a barátnőjéhez. Azon kívül ne túlozzál, Halinka! Az iskolai köpeny divatja régen elmúlt! A XXI. században vagyunk. Nem csinálhatsz Kamilából apácát.

– De én csak őt féltem! Tizennégy éves, és majdnem tizenhétnek néz ki! Magad is láthatod, milyen alakja van. Ráadásul az a szőke haja…

Małgorzata Karolina Piekarska 1967-ben született Varsóban. Lengyel regény- és újságíró, televíziós munkatárs. Egy sor ifjúsági könyv szerzője, köztük a nagyon népszerű, már öt kiadást megért, ukrán nyelvre is lefordított *Czajka tanárnő osztálya* (2004), valamint a *Nyomozók* (2006) és az *Érzés és Bizalom, avagy varsói szellemek* (2015) című regényeké. A Lengyel Írók Egyesületének tagja, a Varsói Tagozat elnöke.

Bár a fiúk értékelték Kamila nem mindennapi megjelenését, a kislány nem volt elégedett a külsejével. Most azonban megpördült a tükör előtt.

„A lányok belesárgulnak az irigységbe! – gondolta. – Ráadásul Krzysztof a III. b-ből most majd végre fölfigyel rám. Ebben menjek az iskolába? Miért ne? Ha anya látná, hogyan jár az iskolába Kaśka, máshogy látná az egész dolgot! Kaśka még a körmét is lakkozza! Szeptemberben pedig tűsarkúban jelent meg! Olyan papucscipő félében! És azt mondta, hogy ő azt a cipőt papucsnak használja! A sarka majdnem hét centis!"

Na, és ma, a karácsonyi és újévi szünet után Kamila az új angol komplében jelent meg. A lányok az öltözőben a meglepetéstől elnémultak. Forgatták Kamilát, mintha manöken volna, és csak Kaśka ment oda hozzá tartózkodva.

– Mutasd magad, kicsikém! – kérte, aztán gyorsan végigmérve a piros komplét, hozzátette:

– Hozzád képest egészen csinos.

Kamila megnémult. Megint ezek a piszkálódások. Megint az a „Kicsikém"! Mire Kamila egyáltalán válaszolhatott volna, háta mögött csipkelődő megjegyzés hangzott el:

– Hát, igen… te, Kaśka biztosan jobban néznél ki…

Ez Krzysztof. Kamila látványára mókásan összehúzta a szemöldökét, és rámeredt a lányra, aztán forró pillantást vetett Kaśkára, és hozzáfűzte:

– Kár a szóért!

– Miért? Valami nem tetszik?

Krzysztof vállat vont, és elment.

Az órákon a tanárok úgy tettek, mintha nem vennék észre Kamila öltözékét, de lehet, hogy valóban nem látták? A lány a középső sor utolsó padjában szó nélkül várta, hogy észrevegyék, egészen a lengyelóráig, amelyet az osztályfőnökük tartott. Akkor aztán elszabadult a pokol. Az egész azzal kezdődött, hogy Małgosiának valaki küldött egy idióta cetlit. De kicsoda? Nem tudták. Tartalma mindkét lányból nevetőrohamot váltott ki. Míg azonban Małgosia csöndben vihogott, Kamila nevetése eléggé hangos volt. Ezért ment oda Czajka tanárnő a padjukhoz, és megkérdezte:

– Te meg mitől vagy ilyen vidám?

Kamila nem bírta abbahagyni a nevetést, a tanárnő hát elolvasta a cetlit:

– Nézzük, mi az, ami így fölvidítja Kamila tanulót! „Ha kedved van szexelni a nagyszünetben, mosolyodj el. A női vécében foglak várni. Leonardo DiCaprio" – olvasta fel Czajka tanárnő, s mielőtt befejezte volna, az osztály nevetésbe tört ki. – Nem tudom, hogy ez nevetséges-e, de azt tudom, hogy lengyelóránk van…

Itt félbeszakította, mert csak ekkor vette észre Kamila öltözékét.

– Hogy öltöztél te fel? Ez itt iskola! – kiáltotta. – Nektek az ünnepek alatt mind elment az eszetek? – fordult az osztályhoz. – Mindenféle hülyeségeket küldözgettek egymásnak óra alatt. Tudom, hogy a hormonjaitok forronganak, de tessék uralkodni magatokon! Még jó, hogy tél van, és ezt a ruhát a kabátod

alatt hordod. Ha nyáron mennél benne az utcán, megállnának melletted az autók, és azt kérdeznék tőled a férfiak, „mennyi a tarifa”?!

Az osztály megdermedt. A tanárnő viselkedése nem először hozta őket zavarba. Sajnálták Kamilát, mert a tanárnő egy kicsit túlzásba esett. Csakhogy a tanárnőnek igaza volt. Kamila ruhája határozottan nem iskolába való öltözék volt. Az osztályfőnök véleményét mindnyájan tekintetbe vették, bár megjegyzései gyakran rosszul estek. A legkeményebb igazságot is képes volt szemtől szembe megmondani. De igazságos volt. Előfordult, hogy valakit lehordott tűrhetetlen viselkedéséért, viszont jó jegyet adott neki a feleletére. Az eltelt iskolai hónapok alatt már elég jól kiismerték.

Kamila ezt tudta, de amikor meghallotta a tanárnő szavait, és elkapta Kaśka gúnyos pillantását, nem bírta tűrtőztetni magát. Ekkor kiáltotta: „Az én dolgom, hogy mit veszek fel! Engem senki nem fog sértegetni!”, és kiszaladt az osztályból.

Alighogy leült a folyosón az ablak alatt egy padra, amikor újra kinyílt az osztály ajtaja, és az osztályból kijött Kaśka. A vécé felé tartva mintegy akaratlanul odavetette Kamilának:

– Szándékosan öltöztél fel így, mert azt akarod, hogy Krzysztof fölfigyeljen rád?

Kamila nem reagált. Még a fejét sem emelte fel, csak a padlót bámulta. Kaśka megállt mellette.

– Ne tegyél úgy, mintha nem hallanád – bizonygatta gúnyos hangon. – Krzysztof úgyse fog rád nézni. Egyébként magad is láthattad reggel az öltözőben.

– És te ezt honnan tudhatod?

A folyosó végéről, jó messze Kaśka mögül fölhangzó kérdést hallva, Kamila szinte fölugrott! Jól ismerte a hang gazdáját. Krzysztof volt az. És ma már másodszor jelent meg a közelében teljesen váratlanul.

Kabalaállatkák

„Mindennek Kinga az oka! Ő hozta divatba azokat az átkozott kabalaállatkákat” – zokogta otthon Małgosia, levegő után kapkodva. A görcsös sírás akadályozta ebben. Szobájába zárkózva üvöltött, hogy a falak is remegtek. „Micsoda igazságtalanság! – szipogta. – Soha az életben nem tennék ilyet!”

Néhány hete divatba jöttek az osztályban a kabalaállatkák. A lányok fölerősítették őket a lakáskulcsukhoz, a hátizsákjukhoz, tolltartójukhoz, és ahova csak lehetett.

Kinga imádta az állatokat, de már tudta, hogy sem állatorvos, sem zoológus, sem zootechnikus nem lehet. Semmi ilyesmi. Állatszőrallergiája még azt is kizárta, hogy hörcsögöt tartson. Pedig annyira vágyott egy saját állatra! Ezért

aztán Kinga pótállatokkal vette körül magát. Volt kutya alakú táskája, macskafej alakú tárcája, egy napon pedig egérkekabalát hozott az osztályba. Az összes lányt elkáprázta vele. Ráadásul Ewa még azt is mondta, hogy az állatok szerencsét hoznak – nemcsak az elefántok, de minden állatfigura amuletté válhat. És így kezdődött Czajka tanárnő osztályában a kabalaállatkák szédületes karrierje.

Természetesen minden lánynak volt ilyen kabalája, kivéve Kaśkát, aki ezt a divatot túlságosan gyerekesnek tartotta, bár tanítás után állítólag ő maga is olyan kutyatáskát hordott, amilyennel Kinga parádézott. De Kaśka köztudottan mindenáron felnőttnek akart látszani.

Małgosia volt a másik lány, akinek nem volt kabalája. A plüss állatka harminc złotyba került. Ez pedig neki drága! Vagy egy hónapja (a mozis botrány után) a papája havi harminc złotyban – két mozijegy árában – állapította meg a zsebpénzét. Ha vesz magának kabalát, semmije sem marad. A szüleitől nem fog kérni – úgyis tudja, mit fognak válaszolni.

Małgosia sóhajtozva nézte az osztálytársnői hátizsákján himbálózó kutyusokat, cicákat, kis elefántokat, zsiráfokat, vízilovakat és egérkéket. Rossz érzései voltak, és magányosnak érezte magát, mert még Kamilát is elérte a kabalamánia, és egy kis barikát erősített a hátizsákjához. Gombócnak nevezte el, és óra alatt a padjára ültette. Ma pedig… Kamila barija hirtelen eltűnt!

– Nem láttad Gombócomat? – kérdezte a nagyszünetben padszomszédját Kamila.

– Nem – válaszolta Małgosia, de föl se nézett a könyvéből.

Kamila kiszórt mindent a hátizsákjából, végignézte a padlót, bekukucskált a pad alá. Minden hiába. Gombóc bari sehol sem volt. Małgosia abbahagyta az olvasást.

– Tudod, mit? Menjünk az irodista nénihez, hátha tud valamit.

Az irodista azonban nemcsak nem tudott a barikáról, de még jól le is teremtette őket, hogy ilyen ostobaságokra költik a pénzt, amelyet a szülők nehéz munkával teremtenek elő. Akkor hát mi történt Gombóccal? Kamila a szünet végéig fájdalmas arcot vágott. Nem tudott odafigyelni a matematikára. Małgosia vigasztalgatta a barátnőjét:

– Előkerül!

Kamila a fejét ingatta – már nem volt ebben olyan biztos. De hirtelen… az osztály palackpostáján egy cédula érkezett hozzá. Kamila elolvasta, és fura arccal Małgosiához hajolt.

– Nem lehet, hogy valaki ellopta? – súgta oda Kamila.

– Ugyan miért lopna valaki kabala állatkát? – csodálkozott Małgosia.

– Mert neki nincs – súgta vissza Kamila, a táblán látható háromszögfeladványt másolva.

– Ostoba tréfa – Małgosia vállat vont. – Hiszen az egész osztályban csak nekem nincs… – szakította félbe a mondatot Kamilára pillantva. Barátnője szemében bizalmatlanságot vett észre, amely olyan volt, mint egy nagy kérdőjel.

– Vagy úgy! – vetette oda dühösen, de olyan hangosan, hogy magára vonta a matektanárnő megrovó tekintetét. – Hát, tessék! Nézz bele a hátizsákomba!

Małgosia maga tette meg, és a hátizsákban… a legtetején ott feküdt Gombóc! A látványra elakadt a lélegzete! A kabalát kivette a hátizsákból, majd egyetlen mozdulattal belekotorta a könyveit, és kifutott az osztályból, nem is figyelve a matektanárnő kiabálására:

– Mit jelentsen ez?! Tessék azonnal visszajönni, mert rossz magatartási jegyet írok a naplóba!

Małgosia az öltözőbe rohant. Az irodista nem akarta kiadni az utcai ruháját, mert még tartott a tanítás, de a felháborodott kislányt nem érdekelte, hogy nincs felöltője. Végül is tavasz van. Úgy, ahogy volt, kirohant az iskolából. Igaz, a portás bácsi is tiltakozott, de… mit számít az ő tiltakozása! A becsületén esett folt, amely Gombóc bari miatt keletkezett, túl nagy volt ahhoz, hogy érdekelje a matektanárnő, az irodista vagy a portás. Małgosia most csak egyet akart – minél gyorsabban eltűnni innen.

Otthon nem tudott megnyugodni – szünet nélkül zokogott. Végül hazajött a papája! Könnyes szemmel, szaggatottan mesélte el, hogy mi történt. A kabalamániát, Gombócot és Kamila tekintetét. A papa nyugalomra intette, aztán megkérdezte:

– Mondd, Kamilának miért jutott váratlanul az eszébe, hogy valaki talán ellopta a kabalát?

– Nem tudom!

– És korábban nem gondolt erre?

– Nem.

– Csak úgy hirtelen, se szó, se beszéd…

– Nem, nem, se szó, se beszéd, hanem valamilyen cédulát kapott…

– Małgosia! Mi vagy te? Gyerek vagy?

– Gyerek, gyerek… Te mindig ezt mondod rólam.

– Elég! – Małgosia apja türelmetlen mozdulattal intette nyugalomra lányát. – Valaki írt neki valamit arra a papírlapra. Mit? Biztosan azt, hogy valamilyen ostoba bárány van a táskádban. Egyáltalán, ekkora kavarodás egy vacak kabalafigura miatt gyerekes ostobaság, de ez nem annyira érdekes. Viszont honnan tudott mindent az a valaki? Onnan, hogy ő maga tette oda a barit. Csak rá kell nézni arra a papírra. És Kamila is ostoba! Szívére venni egy névtelen levelet. Egyetlen felnőtt sem vesz komolyan olyan aláírást, hogy „jóakaród". Hiszen ha e nélkül a levélhistória nélkül te néztél volna bele elsőnek a táskádba, magad adtad volna oda azt a kabalát…

– Igen! De mit ér ez most! Ha egyszer… nem én néztem bele elsőnek! Ha előbb jött az a szerencsétlen papírlap! Egyébként, papa, te nem érted, hogy engem nem az érdekel, hogyan került az a bari a hátizsákomba, hanem az, hogy Kamila elhitte rólam, hogy képes vagyok ellopni! Azért hitte el, mert nekem sosincs pénzem? Mert nekem nem telik mindenre?!

– Małgorzata! – az apa dorgáló hangon folytatta. Ahányszor „Małgorzatának" szólította a lányát, az mindig azt jelentette, hogy valamit rosszul csinál. – Ha az ember értékét pénzben mérnék…

– Tudom, tudom… – Małgosia fejből ismerte apja nézeteit.

De az egész osztályban csak neki nem volt kabalafigurája. És Kaśkának! Hirtelen eszébe jutott valami… Lehet, hogy Kaśka fundálta ki az egész összeesküvést? De miért? És az egésznek mi a jelentősége, ha kiderült, hogy Kamila képes elhinni róla a lopást?

– Małgorela! – bökte oldalba könyökével az apa, és békülékenyen kacsintott rá. – Hagyd, hogy Kamila lecsillapodjon! Az igazi barátság néha viharokat is átél. A barátnőd hirtelen haragjában, meggondolatlanul cselekedett. Érted? Ha majd otthon mindent átgondol, majd fölhív vagy eljön…

És mintegy az apa szavainak megerősítésére, abban a pillanatban megszólalt a csengő. Az ajtó mögött ott állt Kamila, Kinga és Maciek, aki Małgosia kabátját tartotta a kezében.

Kamila nem mondott semmit, csak sírva borult barátnője nyakába. Benyomakodtak Małgosia szűk szobájába. Elsőnek Maciek szólalt meg, és Małgosia csak ekkor vette észre feldagadt arcát és a szeme körüli kék foltot.

– Biztosan azon töröd a fejed, hogy mi történt velem? – szólt Maciek, kitalálva Małgosia ki nem mondott kérdését. – Hát csak annyi, hogy muszáj volt alaposan eligazítanom Michałt!

– Az a história Gombóccal az ő ötlete volt – magyarázta Kinga. – Valahogyan fel akarta kelteni Kamila érdeklődését. Azt gondolta, ha összeugrat kettőtöket, akkor lesz egy kis esélye, rövidke sikere.

– Małgos… – szólt sírva Kamila. – Bocsáss meg, hogy akárcsak egy percig is azt gondolhattam, hogy te voltál. Az a cédula teljesen megtévesztett. Meghülyültem. Egyébként is… az a kabala… marhaság. Nem ér ennyi izgalmat. Annak a debil Michałnak úgy sincs nálam semmi esélye. Holnap beviszem az iskolába a Valentin-napi kis elefántját, és a fején töröm össze!!!

– Én meg hoztam neked valamit – szólt vidáman Kinga, és kivett a kabátzsebéből egy pici csomagot. – Ezt nem tőlem kapod – figyelmeztette Małgosiát –, nem mondom meg, kitől.

– Małgorela! Ha annyira szeretnél te is kabalaállatkát, valamennyivel hozzájárulok, a többit keresd meg – hangzott fel az ajtóban a papa hangja. – Vidd el a régi újságokat a felvásárlási pontba, szedd össze az üvegeket, és vidd őket vissza a boltba… És változatlanul érvényes Anna néni ajánlata, sétáltathatod ezután is a kutyáját. Minden séta két złoty!

– Szívesen keresek munkával pénzt – válaszolta Małgosia. – De kabalát nem veszek! – Elmosolyodott, és megmutatta azt, amit a Kinga által hozott kis csomagban talált.

Tenyerében egy plüss kabalamajmocska feküdt. De vajon ki ajándékozta?

Fordította Szenyán Erzsébet